

ระเบียบวิธีวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้กระทำด้วยตนเอง ที่ห้องที่บางชั้น เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร และการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต ของคนในท้องถิ่นนี้ และใช้วิธีการสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนที่จะกล่าวถึงระเบียบวิธีวิจัย ขออธิบายถึงประชากรที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ กล่าวคือ ในการทำการวิจัยนี้ได้แบ่งประชากรตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ชาวบ้าน หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพ ทำนา อันเป็นอาชีพซึ่งทำกันเป็นส่วนใหญ่ในท้องถิ่น
2. ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ พนักงานที่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด โดยแยกตามประเภทของงานที่ทำ ดังนี้
 - 2.1 ใช้แรงงานอย่างเคี้ยว เช่น แยก หาม ขนของ เป็นต้น
 - 2.2 ใช้แรงงานและใช้ฝีมือบ้าง เช่น ช่างไม้ ช่างก่อสร้าง เป็นต้น
 - 2.3 ใช้ฝีมือ เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ เป็นต้น
 - 2.4 ใช้วิชาชีพ เช่น วิศวกร นักเคมี เป็นต้น
 - 2.5 ทำงานด้านบริการและธุรการ เช่น เสมียน ยาม พนักงานอื่น ๆ
 - 2.6 ทำงานด้านบริหาร เช่น หัวหน้างาน หัวหน้าช่าง เป็นต้น

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ จึงได้ทำการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. ศึกษาถึงพฤติกรรมการสื่อสาร และการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต จากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ของประชากรตัวอย่างทั้งหมด คือ รวมทั้งชานา และผู้ประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม
2. ศึกษาเปรียบเทียบถึงพฤติกรรมการสื่อสารและการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต ระหว่าง ชานา กับผู้ประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม

การสุ่มตัวอย่าง

การเลือกสถานที่ศึกษา ใช้วิธีเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ

ประการที่ 1 ท้องที่บางชั้นนี้ ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยมาแล้ว โดยเฉพาะในปี 1955 Rose K. Goldsen และ Max Ralis¹ ได้ทำการศึกษาถึงเรื่องการยอมรับนวัตกรรม (Innovation) ของประชาชนในท้องที่นี้ และ James N. Mosel² ได้ศึกษาถึง เรื่องของการเปิดรับสื่อมวลชนกับกระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนในท้องที่นี้ อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านทางสังคม (Transitional Society) ซึ่งทำให้ผู้วิจัยอยากทราบว่า หลังจากทีระยะเวลาผ่านไปประมาณ 25 ปีนั้น ประชาชนในท้องที่นี้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไรบ้าง เพราะปัจจุบันสภาพพื้นที่ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะการก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมมีเพิ่มมากขึ้น เมื่อลักษณะโครงสร้างทางบ้าน วัตถุประสงค์ และความเจริญของชุมชนเมืองเข้ามาแทนที่ความเป็นชนบท ในด้านของตัวบุคคลก็ย่อมจะเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน

¹ Goldsen and Ralis, Factors Related to Acceptance of Innovations...

² Mosel and Pye(eds), Communications and Political Development.

ประการที่ 2 ท้องที่บางชั้น ยังมีลักษณะ 2 อย่าง รวมอยู่ด้วยกัน กล่าวคือ มีลักษณะของสังคมแบบดั้งเดิม (Traditional Society) อยู่ คือ มีผู้ประกอบอาชีพการทํานาเป็นจำนวนมาก และมีลักษณะของสังคมแบบสมัยใหม่ (Modern Society) เข้ามาด้วย ทั้งนี้เพราะเขตมีนบุรี เป็นเขตชุมชนชั้นนอกของ กรุงเทพมหานคร ทำให้มีการขยายตัวของชุมชนเมืองเข้าไปถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2512 ซึ่งมีลักษณะเป็นนิคมขนาดใหญ่และก่อให้เกิดลักษณะสังคมอุตสาหกรรมขึ้น เพราะฉะนั้นท้องที่บางชั้น จึงอยู่ในระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกสถานที่นี้เพื่อทำการศึกษา และทำการเลือกกลุ่ม - ตัวอย่าง โดยการยัดอาชีพเป็นหลัก ดังนี้

1. กลุ่มผู้ประกอบอาชีพทํานา ได้ทำการสุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่ประกอบอาชีพการทํานาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมคา (Simple Random Sampling) จากจำนวนหมู่ ในท้องที่บางชั้น จำนวน 12 หมู่ ได้ จำนวนครัวเรือนตัวอย่าง 147 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งมีอยู่ประมาณ 950 ครัวเรือน โดยเลือกมาทำการศึกษาคั้งนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนผู้รับสัมภาระ จำนวนคนจำนวนครัวเรือนและตามหมู่

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือนที่รับสัมภาระ	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ประมาณ)
1	12	80
2	11	70
4	13	85
5	17	110
6	13	85
7	17	115
8	20	130
9	17	105
10	14	90
11	5	30
12	8	50
รวม	147	950

โดยสัมภาระหัวหน้าครัวเรือน หรือภรรยาหัวหน้าครัวเรือน หรือผู้ที่มีอายุใต
รองลงมา ซึ่งประกอบอาชีพทำนา เป็นผู้รับสัมภาระ ได้จำนวนผู้รับสัมภาระ 147 คน

2. กลุ่มที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรม ผู้วิจับทำการสูบน้ำด้วย โดยมีวิธี
การต่อไปนี้

1 สำหรับหมู่ที่ 3 ไม่มีผู้ประกอบอาชีพทำนา

2.1 พิจารณาลักษณะของโรงงานทั้งหมด จะแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท แล้วจึงสุ่มตัวอย่างโรงงานจากประเภทของโรงงานเหล่านั้นได้ 15 โรง คิดเป็น 1 ใน 3 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนอยู่ 45 โรง ดังนี้คือ

ก. โรงงานประกอบรถยนต์ จำนวน 1 โรง ได้แก่ บริษัท สุกศตมาศค้า อุตสาหกรรมรถยนต์ จากจำนวนโรงงาน 3 โรง

ข. โรงงานผลิตอุปกรณ์เครื่องยนต์ จำนวน 3 โรง ได้แก่ บริษัทไทยอีเลคโทรนิค บริษัทอิชูมิบีสตันแมนูแฟกเจอร์ริง และบริษัทสยามเทคนิคอุตสาหกรรม จากจำนวนโรงงาน 9 โรง

ค. โรงงานผลิตสีและเคมีภัณฑ์ จำนวน 3 โรง ได้แก่ บริษัท สโนวเซ็ม บริษัทโคโยอิงค์ และ บริษัทแอคซีลพีส์ จากจำนวนโรงงาน 9 โรง

ง. โรงงานผลิตอาหารและยา จำนวน 2 โรง ได้แก่ บริษัท สยามร่วมมิตร และ บริษัทวันไทยอุตสาหกรรมอาหาร จากจำนวนโรงงาน 7 โรง

จ. โรงงานผลิตวัสดุก่อสร้างและเฟอร์นิเจอร์ จำนวน 3 โรง ได้แก่ บริษัทแสงทิพย์ บริษัทแมททีเรียลอินคัสเทรียลทีเวลดอปเมนท์ และ บริษัท สยามธานีเฟอร์นิเจอร์ จากจำนวนโรงงาน 9 โรง

ฉ. โรงงานทำเซรามิก จำนวน 1 โรง ได้แก่ บริษัท เอ็ม-พี-เซรามิก จากจำนวนโรงงาน 4 โรง

ช. อื่น ๆ จำนวน 2 โรง ได้แก่ บริษัทสหยูเนี่ยน และ บริษัทยูเนี่ยนไพโอเนียร์ จากจำนวนโรงงาน 5 โรง

2.2 เมื่อสุ่มได้โรงงานแล้ว ก็สุ่มจากจำนวนผู้ที่ทำงานในโรงงาน เหล่านี้ ร้อยละ 10 ของจำนวนคนงานทั้งหมด ซึ่งมีที่อยู่อาศัยในบริเวณนิคมอุตสาหกรรม หรือมีที่อยู่อาศัยอยู่ภายในท้องถิ่นข้างต้น ได้จำนวนตัวแทนประชากร 148 คน ดังนี้ คือ

ตารางที่ 2 จำนวนผู้รับสัมภาระที่ประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทโรงงาน¹

รายชื่อบริษัทจำแนกตามประเภทโรงงาน	จำนวนผู้รับสัมภาระ	จำนวนพนักงาน
<u>โรงงานประกอบรถยนต์</u>		
บริษัทสุโขศลมาส์ค้าอุตสาหกรรมรถยนต์	10	110
<u>โรงงานผลิตอุปกรณ์เครื่องยนต์</u>		
1. บริษัทไทยอีเลคโทรนิค	13	136
2. บริษัทอูมิบิสคันแมนูแฟคเจอร์ริง	5	45
3. บริษัทสยามเทคนิคอุตสาหกรรม	10	100
<u>โรงงานผลิตสีและเคมีภัณฑ์</u>		
1. บริษัทสโนว์เซ็ม	2	18
2. บริษัทโคโยอิงค์	2	20
3. บริษัทแอคซีลัส	4	40
<u>โรงงานผลิตอาหารและยา</u>		
1. บริษัทสยามรวมมิตร	10	110
2. บริษัทวันไทยอุตสาหกรรมการอาหาร	10	114

¹หมายเหตุ รายชื่อโรงงานและจำนวนพนักงานเป็นไปตามตารางนี้ ในระยะเวลาที่ทำการสำรวจใน พ.ศ. 2523 ซึ่งอาจไม่ตรงกับรายละเอียดเกี่ยวกับนิคมอุตสาหกรรมในภาคผนวก ข และบทที่ 3 บ้างบางประการ โดยเฉพาะในเรื่องจำนวนโรงงานทั้งหมดมีเพียง 45 โรง ที่มีพนักงานอยู่ประจำจากจำนวน 52 โรง จึงได้ทำการวิจัยเฉพาะโรงงานที่มีพนักงานประจำเท่านั้น

รายชื่อบริษัทจำแนกตามประเภทโรงงาน	จำนวนผู้รับสัมภาษณ์	จำนวนพนักงาน
<u>โรงงานผลิตวัสดุก่อสร้างและเฟอร์นิเจอร์</u>		
1. บริษัทแสงทิพย์	8	100
2. บริษัทแม่ที่เรียลอินคัสเทรียลเคีเวลลอปเม้นท์	10	152
3. บริษัทสยามธานีเฟอร์นิเจอร์	30	315
<u>โรงงานทำเซรามิก</u>		
1. บริษัทเอ็ม-พี-เซรามิก	10	100
<u>โรงงานอื่น ๆ</u>		
1. บริษัทสทยูเนี่ยน	10	121
2. บริษัทยูเนี่ยนไพโอเนียร์	14	146
รวม	148	1,627

หลังจากนั้นจึงได้ทำการสัมภาษณ์ความรายชื่อและที่อยู่ที่สามารถ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสำรวจภาคสนาม

การสำรวจภาคสนามได้ดำเนินการในระหว่างวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2523 โดยมีนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 22 คน เป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการอบรมพนักงานสัมภาษณ์ก่อน นอกจากนี้ก็ได้เข้าร่วมสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยสามารถทราบถึงสภาพของท้องถิ่น ที่ได้ทำการศึกษาย่างชัดเจน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ พฤติกรรมการสื่อสาร แบ่งออกเป็น
 - 1.1 การเปิดรับสื่อมวลชน (Mass Media Exposure)
 - 1.2 การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)
 - 1.3 การมีประสบการณ์ภายนอกสังคม (Cosmopolitaness)
2. ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ การทำให้ทันสมัย (Modernization) แบ่งออกเป็น
 - 2.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)
 - 2.2 ความมุ่งหวังในการประกอบอาชีพ (Occupation - Aspiration)
 - 2.3 การยอมรับนวัตกรรม (Innovativeness) หรือความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง (Change Orientation)
 - 2.4 การเข้าใจบทบาทของผู้อื่น (Empathy)
3. ตัวแปรอื่น ๆ ที่นำมาร่วมศึกษาค้นคว้า มีดังต่อไปนี้คือ
 - 3.1 ตัวแปรปัจจัยประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ - การสมรส จำนวนบุตร ขนาดของครอบครัวและภูมิฐานะเดิม

3.2 ตัวแปรปัจจัยทางค่านิยมเศรษฐกิจ ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม และภาวะหนี้สิน

3.3 ตัวแปรปัจจัยทางค่านิยมสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพมิตา การศึกษาของบิดา การปลื้กตัวออกจากสังคม ประสบการณ์การทำงานในโรงงาน ประสบการณ์การทำงานเกษตรกรรม และ ความเคร่งศาสนา

สำหรับตัวแปรปฏิบัติการ ที่นำมาศึกษานั้น ได้กล่าวในรายละเอียดส่วนที่เป็น เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามแล้ว และสามารถจะบรรยายละเอียดได้ในภาค- ผนวก ก.

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา¹

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา ทำเป็น Pre-coded และ Preformatted Questionnaires แบ่งออกเป็น 6 ตอนด้วยกัน กล่าวคือ ตอนที่ 1 เป็นการสอบถาม ถึงภูมิหลังทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามถึง สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามถึง พฤติกรรมการสื่อสารของผู้รับการสัมภาษณ์ ในเรื่องการเปิดรับสื่อมวลชน และการสื่อสารระหว่างบุคคล ตอนที่ 4 เป็นการสอบถามถึงการมีประสบการณ์ภายนอกสังคม ตอนที่ 5 เป็นการสอบถามถึงปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจอื่น ๆ และตอนที่ 6 เป็นการสอบถามในเรื่องความทันสมัยของบุคคล จะขอแยกกล่าวรายละเอียดตามปัจจัยที่ ได้ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. คำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางค่านิยมประชากร อันได้แก่
 - 1.1 เพศ อยู่ในตอนที่ 1 ข้อ 101
 - 1.2 อายุ อยู่ในตอนที่ 1 ข้อ 102
 - 1.3 สถานภาพสมรส อยู่ในตอนที่ 1 ข้อ 103

¹ ดูรายละเอียดแบบสอบถามจากภาคผนวก ก.

- 1.4 จำนวนบุตร อยู่ในตอนที่ 1 ข้อ 104
- 1.5 ขนาดของครอบครัว อยู่ในตอนที่ 1 ข้อ 105
- 1.6 ภูมิฐานะเดิม อยู่ในตอนที่ 5 ข้อ 508 ถึงข้อ 512 ซึ่ง
สอบถามเกี่ยวกับสถานที่ที่เคยอาศัยอยู่มาก่อนที่จะมาอยู่บางชั้น ระยะเวลาที่อยู่ และ
เหตุผลที่มาอยู่บางชั้น

2. คำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ ไค้แก

2.1 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economic Status) อยู่ในตอนที่ 2 ข้อ 201 ถึงข้อ 210 คำถามข้อ 204 ถึงข้อ 206 ซึ่งถามเกี่ยวกับลักษณะของที่อยู่อาศัย ไค้นำมาจากแบบสอบถาม โดยการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ของประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ คำถามข้อ 207 ถึงข้อ 200 ได้คัดแปลงจากแบบสอบถาม การศึกษาวิจัยเปรียบเทียบระหว่างประเทศ เรื่อง การสมรสและภาวะเจริญพันธุ์ : การศึกษาจากประวัติชีวิต สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และจากแบบสอบถามโครงการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ของประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ คังไค้กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขจนเหมาะสมกับท้องที่ ที่ทำการวิจัยด้วย โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา คำถามส่วนนี้จะเป็นคำถามเกี่ยวกับเครื่องใช้ภายในบ้าน ทั้งเครื่องใช้ไฟฟ้าและไม่ใช้ไฟฟ้า

2.2 อาชีพของบิดา อยู่ในตอนที่ 1 ข้อ 106

2.3 ภาวะหนี้สิน อยู่ในตอนที่ 5 ข้อ 513 ถึงข้อ 515 แบบสอบถามข้อ 513 และข้อ 514 นั้น ไค้ถอดความมาจาก Rose K. Goldsen และ Max Ralis¹ ซึ่งวัดภาวะหนี้สินจากการมีหรือไม่มีหนี้สิน จำนวนของหนี้สินมากขึ้นหรือลดลง และสอบถามเหตุผลของการมีหนี้สิน

¹Goldsen and Ralis, Factors Related to Acceptance of Innovations..., p.58.

3. คำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางศาสนสังคม ไคแก

3.1 ระดับการศึกษาของผู้รับการสัมภาษณ์ อยู่ในตอนที่ 1 ข้อ 107 โดยวัดจากจำนวนที่เข้าศึกษาในสถาบันการศึกษา

3.2 ระดับการศึกษาของบิดา อยู่ในตอนที่ 5 ข้อ 501 โดยวัดจากจำนวนปีที่เข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาเช่นเดียวกับข้อ 3.1

3.3 การนับถือศาสนาและความเคร่งศาสนา (Religiosity) อยู่ในตอนที่ 1 ข้อ 108 ถึงข้อ 114 ในส่วนที่เกี่ยวกับความเคร่งศาสนานั้น ข้อ 110 ข้อ 113 และข้อ 114 เป็นข้อที่ไคแกได้แปลงมาจาก แบบสอบถามของ Alex Inkeles¹ เกณฑ์ในการวัดความเคร่งศาสนา แบ่งออกเป็น 2 ศาสนาคือ ศาสนาพุทธ และ ศาสนาอิสลาม สำหรับศาสนาพุทธนั้น ถามเกี่ยวกับความเชื่อในคำสอนตามศาสนาพุทธและการไปวัด ส่วนศาสนาอิสลาม ถามเกี่ยวกับความเชื่อในคำสอนตามศาสนาอิสลามและการถือศีลอด คำถามที่ใช้ถามร่วมกันทั้ง 2 ศาสนาก็คือ ข้อ 113 และ 114 ซึ่งเกี่ยวกับการสวดมนต์ และทัศนคติที่มีต่อคนที่ไปนับถือศาสนา ส่วนข้ออื่น ๆ นั้น ไคแกมาจาก Religiosity Scales ของ Faulkner และ Dyong² โดยวัดในส่วนที่เกี่ยวกับความเชื่อถือในหลักศาสนา (Ideological Scale) และการวัดความบ่อยครั้งในการทำพิธีทางศาสนา (Ritualistic Scale)

3.4 ประสบการณ์การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม (Factory Experiences) ไคแกนำเกณฑ์การวัดของ Alex Inkeles³ มาใช้ในการ

¹ Inkeles and Smith, Becoming Modern..., p.336.

² John P. Robinson, Jerald G. Rusk and Kendra B. Heod, (eds), Measures of Psychological Attitudes, (Michigan: Institute for Social Research, The University of Michigan, 1973), pp.564-569.

³ Inkeles and Smith, Becoming Modern..., p.353.

สร้างแบบสอบถาม ทั้งที่อยู่ในตอนที่ 5 ข้อ 502 ถึงข้อ 505 อันได้แก่จำนวนปี
ที่ทำงานในโรงงาน จำนวนโรงงานที่เคยทำมาก่อน ระยะเวลาที่เคยทำมาก่อน
และในข้อ 506 ได้ถามถึงลักษณะงานที่ทำอยู่ว่าเป็นงานประเภทใด

3.5 ประสิทธิภาพในการทำงานอยู่ในตอนที่ 5 ข้อ 507 ซึ่งสอบ
ถามเกี่ยวกับระยะเวลาที่เคยทำมาแล้ว โดยระบุเป็นจำนวนปีที่ทำ

3.6 การปลื้มตัวออกจากสังคม (Alienation) แบบสอบถาม
เกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ในตอนที่ 5 ข้อ 516 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ คือ

ก. ความรู้สึกไร้ความหมาย (Meaninglessness) ได้แก่ ข้อ 516.1 ถึงข้อ 516.5 เป็นการวัดในเรื่องความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อชีวิต
ของตัวเอง โดยได้นำข้อความในการวัดมาจาก John P. Robinson¹ สำหรับ
ข้อ 516.1, 516.3 และข้อ 516.5 ส่วนข้อ 516.2 นำมาจากวิทยานิพนธ์ของ
เจดีย์ว ฤกษ์จุฬิมล ซึ่งศึกษาเอเลี่ยนเนชั่นในมหาวิทยาลัย² และข้อ 516.4
นำมาจากคำบรรยายของ คร.ธนวดี บุญลือ³

ข. ความรู้สึกไร้อำนาจ (Powerlessness) ได้แก่
ข้อ 516.6 ถึงข้อ 516.10 เป็นการวัดความรู้สึกต่อตัวเอง ว่าชีวิตขึ้นอยู่กับโชค
ชะตา ไม่สามารถแก้ไขอะไรได้ ข้อความ 516.7, 516.8 นำมาจาก John
P. Robinson⁴ ส่วนข้อ 516.6, 516.9 และข้อ 513.10 นำมาจาก

¹ John P. Robinson and Phillip R. Shaver (eds), Measure of Social Psychological Attitudes (Michigan: Institute for Social Research, The University of Michigan, 1969), p.189, 196.

² เจดีย์ว ฤกษ์จุฬิมล, การศึกษาเอเลี่ยนเนชั่นในมหาวิทยาลัย, หน้า 17.

³ คร.ธนวดี บุญลือ, "ตัวแปรทางจิตที่เป็นอุปสรรคต่อการยอมรับนวัตกรรม",
บรรยายที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 25 กุมภาพันธ์, 2523 (พิมพ์คึก)

⁴ Robinson and Shaver (eds), Measure of Social Psychological Attitudes, p.193, 196.

คำบรรยายของ ดร.ชนวดี บุญลือ ¹

ค. ความรู้สึกไร้บรรทัดฐาน (Normlessness)

ได้แก่ ข้อ 516.11 ถึงข้อ 516.15 เป็นการวัดความรู้สึกที่มีต่อสังคม ว่าสังคมไม่มีอำนาจที่จะควบคุมสมาชิกในสังคมได้ ข้อความที่ไขว่คว้า ข้อ 516.11 ถึงข้อ 516.13 และข้อ 516.15 ได้นำมาจากของ John P. Robinson อีกเช่นกัน ส่วนข้อ 516.14 ได้นำมาจากข้อความที่เฉลียว ฤกษ์จุฬิมล ³ ไขว่คว้า โดยได้เปลี่ยนแปลงด้วยคำเล็กน้อย แต่รักษาใจความเดิมไว้

ง. ความรู้สึกโดดเดี่ยว (Isolation) . ได้แก่

ข้อ 516.16 ถึงข้อ 516.20 เป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลที่อยากแยกตัวเองออกจากสังคม ข้อความที่ไขว่คว้านำมาจาก J.P. Robinson ตั้งในข้อความข้อ 516.16 และข้อ 516.19 ส่วนข้อ 516.17 และ ข้อ 516.12 ได้นำมาจากข้อความของ เฉลียว ฤกษ์จุฬิมล ⁵ อีกเช่นกัน และข้อ 516.20 ได้นำมาจาก คำบรรยายของ ดร.ชนวดี บุญลือ ⁶

¹ ดร.ชนวดี บุญลือ , "ตัวแปรทางค่านที่เป็นอุปสรรค....."

² Robinson and Shaver (eds), Measure of Social Psychological Attitudes, p.171, 175, 205.

³ เฉลียว ฤกษ์จุฬิมล, การศึกษาเอเลี่ยนเนชั่นในมหาวิทยาลัย, หน้า 16.

⁴ Robinson and Shaver (eds), Measure of Social Psychological Attitudes, p.185, 194.

⁵ เฉลียว ฤกษ์จุฬิมล, การศึกษาเอเลี่ยนเนชั่นในมหาวิทยาลัย, หน้าเดียวกัน

⁶ ดร.ชนวดี บุญลือ , "ตัวแปรทางค่านที่เป็นอุปสรรค..."

ข้อความที่นำมาจากภาษาต่างประเทศ ได้ออกความและแก้ไขด้วยคำให้
เหมาะสม โดยรักษาใจความเดิมไว้

4. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร คำถามในส่วนนี้แบ่งออกเป็น
4 เรื่องด้วยกัน คือ

4.1 การเปิดรับสื่อมวลชน (Mass Media Exposure) อยู่ในตอนที่ 3 ข้อ 301 ถึง ข้อ 308 เป็นเรื่องของการเปิดรับหนังสือพิมพ์ ข้อ 309 ถึงข้อ 317 เป็นเรื่องของการเปิดรับวิทยุ และข้อ 318 ถึงข้อ 325 เป็นเรื่องของการเปิดรับโทรทัศน์ คำถามที่ใช้ถามในส่วนนี้ ถามเกี่ยวกับ การเปิดรับคอลัมน์หรือรายการที่มีอยู่ตามสื่อต่าง ๆ ดังกล่าว และรวมไปถึงสาเหตุที่ไม่เปิดรับสื่อความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อ เวลาที่เปิดรับ ระยะเวลาที่เปิดรับ และความเชื่อถือสื่อแต่ละสื่อ คำถามส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดรับรายการหรือคอลัมน์ต่าง ๆ ที่ได้คัดแปลงมาจากของเสรีวงศ์มณฑา¹ และ Daniel Lerner²

4.2 การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) คำถามอยู่ในตอนที่ 3 ข้อ 326 จนถึงข้อ 333 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการสนทนากับผู้อื่นของผู้รับสัมภาษณ์ ในเรื่องความรู้และข่าวที่ได้รับ

4.3 ความเชื่อถือสื่อที่ได้รับ ทั้งสื่อระหว่างบุคคลและสื่อมวลชน คำถามในเรื่องนี้อยู่ในตอนที่ 3 ข้อ 334 ถึงข้อ 338

Seri Wongmonta, Psychological and Sociological Factors, Need for Orientation, and Political Communication Behavior among Thai University Students: A Case Study of Uses and Gratifications". (Ph.D dissertation, Southern Illinois University at Carbondale, USA, 1978) pp.214-216.

²Lerner, The Passing of Traditional Society. pp.415-430.

4.4 การมีประสบการณ์ภายนอกสังคม (Cosmopolitaness) อยู่ตอนที่ 4 ข้อ 401 ถึงข้อ 412 และตอนที่ 5 ข้อ 508 ถึงข้อ 510 ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ การเดินทางไปในเขตชุมชนชั้นในของกรุงเทพมหานคร การเดินทางไปต่างประเทศ การติดต่อกับบุคคลที่รู้จัก ซึ่งอยู่ภายในเขตชุมชนชั้นในของกรุงเทพมหานคร การติดต่อกับบุคคลที่กำลังศึกษาอยู่ และการติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ราชการ คนแปลกหน้า เป็นต้น ซึ่งเกณฑ์การวัดประสบการณ์ภายนอกสังคมนี้ ได้รวบรวมและดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับสถานที่จาก Everett M. Rogers¹ ที่ได้ทำการศึกษาวานาในโคลัมเบีย และจาก Rose & Goldsen² และ Max Ralis² ที่ได้ทำการศึกษาประชาชนในท้องที่บางชั้นมาก่อน

5. คำถามเกี่ยวกับความทันสมัย (Modernization) ความทันสมัยของบุคคล เป็นสิ่งที่ใช้วัดที่บุคคลว่ามี การเปลี่ยนแปลงในเรื่องของวิถีชีวิต ตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนจากสังคมดั้งเดิมไปสู่สังคมสมัยใหม่อย่างไรบ้าง เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดความทันสมัยนั้น ได้รวบรวมมาจากของ Everett M. Rogers - Alex Inkeles ซึ่งได้ทำการวัดความทันสมัยของบุคคลมาแล้ว จากผลงานการวิจัยที่ประเทศโคลัมเบีย และที่กลุ่มประเทศตะวันออกกลางตามลำดับ รวมทั้ง David C. McClelland ซึ่งได้เขียนหนังสือชื่อ "Achieving Society" อันเป็นการศึกษาถึงเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) อีกด้วย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 เรื่องด้วยกัน คือ

¹ Rogers with Svenning. Modernization Among Peasants, pp.158-166.

² Goldsen and Ralis, Factors Related to Acceptance of Innovations..., pp.63-66.

5.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คำถามอยู่ในตอนที่ 6 ข้อ 601 ได้แบ่ง
เรื่องไว้ถามออกเป็น 10 ข้อ คำถามเหล่านี้ได้นำมาจาก David C. McClelland¹
โดยถอดความเป็นภาษาไทย และแก้ไขถ้อยคำให้เหมาะสม

5.2 ความมุ่งหวังในการประกอบอาชีพ (Occupation Aspiration)
คำถามอยู่ในตอนที่ 6 ข้อ 602-ถึงข้อ 605 ซึ่งถามเกี่ยวกับการเลือกอาชีพสำหรับ
ตนเอง และการเลือกอาชีพสำหรับลูก เกดสการวักนี้ได้นำมาจาก Alex Inkeles²
คำถามข้อ 603 และคำถามข้อ 605 เป็นการสอบถามถึงเหตุผลที่เลือกอาชีพ ซึ่งได้
นำมาจากการศึกษาของ อร่าม วรณัญญ์ฉก³ และระดับของอาชีพที่ไว้วัดก็ได้มาจาก
การจัดระดับอาชีพของ Otis Dudley Duncan⁴ ได้นำมาจัดกลุ่มใหม่ให้เป็น 5
ระดับ ซึ่งอยู่ในคำถามข้อ 602.2 และ 604.2

5.3 ความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง (Change Orientation)
เป็นเกณฑ์การวัดซึ่งรวมไปถึงการยอมรับสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ (Innovativeness)
ที่เกิดขึ้นในสังคมด้วย คำถามในส่วนนี้อยู่ในตอนที่ 6 ข้อ 606 ถึงข้อ 611 ได้นำมา
จากคำถามของ Alex Inkeles⁵ โดยถอดความเป็นภาษาไทย ดัดแปลงบางเล็กน้อย
เพื่อให้เหมาะกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง

¹ Mc. Clelland, The Achieving Society.. pp.496-497.

² Inkeles and Smith, Becoming Modern.. p.339

³ อร่าม วรณัญญ์ฉก , "การพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย : ศึกษาการ
ประเมินค่าอาชีพของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518) หน้า 147.

⁴ Peter M.Blau and Otis Dudley Duncan, The American
Occupational Structure (New York : John Wrley & Sons, Inc.,1967),
pp.122-123.

⁵ Inkeles and Smith, Becoming Modern..pp.323-324.

5.4 การเข้าใจบทบาทของผู้อื่น (Empathy) เกณฑ์การวัดในเรื่องนี้ ใ้คนำมาจากการวัดของ Everett M. Rogers¹ ซึ่งวัดจากการที่บุคคลทราบว่าบุคคลอื่นซึ่งอยู่ในสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่านั้น มีบทบาทอย่างไรบ้าง โดยวัดจากระดับต่ำ คือ ระดับท้องถิ่น จนไปถึงระดับสูงสุด คือระดับชาติ ผู้วิจัยจึงได้นำหลักการนี้มาทำแบบสอบถาม และดัดแปลงจากคำถามของ Rogers ควบคำถามอยู่ในตอนที่ 6 ข้อ 612 ถึงข้อ 619

ความเชื่อถือใจของเครื่องมือ

หลังจากที่ได้ออกแบบสอบถามแล้ว ได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบที่เขตรังสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะพื้นที่คล้ายคลึงกับท้องที่บางชั้น โดยทำการทดสอบเป็นจำนวน 30 ราย คือ เป็นผู้ประกอบอาชีพทำนา 15 ราย และผู้ประกอบอาชีพอุตสาหกรรม 15 ราย และได้นำมาแก้ไขข้อบกพร่องใหม่ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จึงนำไปใช้สอบถามจริง

เกณฑ์การให้คะแนน²

การให้คะแนนในส่วนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมการสื่อสาร ความเคร่งศาสนา การปลื้กตัวออกจากสังคม และความทันสมัยของบุคคล (ยกเว้นความมุ่งหวังในการประกอบอาชีพ) ให้คะแนนตามแบบ Likert Scale³ คือแบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ แล้วจึงรวมคะแนนของข้อความทุกข้อความในแต่ละเรื่องเพื่อจะได้จัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ในระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ

¹Rogers with Svenning, Modernization Among Peasants...
p.199.

²หมายเหตุ คุรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ก.

³Karl F. Schuessler, Social Research Methods, Institute of Public Administrative, T.V. Bangkok, Thailand, 1964) p.52.

คะแนนของข้อความแต่ละเรื่องจะแบ่งออกเป็น 2 แบบ กล่าวคือ ข้อความที่เป็นทางบวก (Positive) และข้อความที่เป็นทางลบ (Negative) ข้อความที่เป็นทางบวก หมายถึงข้อความที่สนับสนุนความทันสมัยของบุคคล ส่วนข้อความที่เป็นทางลบ หมายถึงข้อความที่ไม่สนับสนุนความทันสมัยของบุคคล

ตัวอย่างการให้คะแนนข้อความ

	<u>ข้อความที่เป็นทางบวก</u>	<u>ข้อความที่เป็นทางลบ</u>
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่มีความเห็น, ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ตัวอย่างการให้คะแนนความเคร่งในศาสนา

(สำหรับผู้ที่ตอบว่า นับถือศาสนาพุทธ) ในเรื่องเกี่ยวกับกฎแห่งกรรมนั้น ท่านเชื่อค่ากล่าวที่ว่า คนที่ทำแต่กรรมดี จะได้รับผลดีตอบแทนเพียงใด

1. เชื่อมาก
2. เชื่อ
3. เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง
4. ไม่ค่อยเชื่อ
5. ไม่เชื่อเลย

ตัวอย่างการให้คะแนนพฤติกรรมการศึกษา

การอ่านข่าวภายในประเทศ

1. ไม่อ่านเลย
2. ไม่ค่อยได้อ่าน
3. อ่านบ้างแต่ไม่มาก
4. อ่านมากพอควร
5. อ่านประจำ

ตัวอย่างการให้คะแนนการปลื้กตัวออกจากสังคม

ฉันรู้สึกว่ วันหนึ่ง ๆ ผ่านไปเหมือนกันทั้งนั้น ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง

1. เห็นควยอย่างยิ่ง
2. เห็นควย
3. ไม่มีความเห็น
4. ไม่เห็นควย
5. ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง

ตัวอย่างการให้คะแนนแรงจูงใจใ้สมัคร

ถ้าฉันรับผิดชอบงานใ้คอย ฉันจะพยายามทำงานอย่างดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็
งานหนักสักเท่าใ้ใ้ก็ตาม จนกว่างานนั้นจะสำเร็จลง

1. ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง
2. ไม่เห็นควย
3. ไม่สามารถคัดสินได้
4. เห็นควย
5. เห็นควยอย่างยิ่ง

ตัวอย่างการให้คะแนนความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง

การที่ผู้หญิงมีอิสรภาพที่จะทำอะไรได้หลายอย่าง เช่น การออกไปทำงาน
นอกบ้าน ฯลฯ คุณมีความเห็นอย่างไร

1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ไม่เห็นด้วย
3. เฉย ๆ
4. เห็นด้วย
5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตัวอย่างการให้คะแนนการเข้าใจบทบาทของผู้อื่น

ถ้าท่านเป็นนายกรัฐมนตรี ท่านจะทำอย่างไร สำหรับลคปัญหาอาชญากรรม

1. ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร
2. บอกถึงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับนายกรัฐมนตรีเลย
3. บอกถึงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการลคปัญหาอาชญากรรม แต่

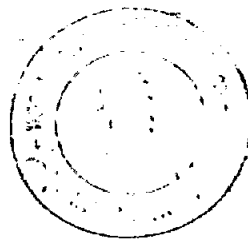
เกี่ยวข้องกับการทำงานของนายกรัฐมนตรี

4. บอกถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการลคปัญหาอาชญากรรมได้บ้าง

5. บอกถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการลคปัญหาอาชญากรรมได้มาก เช่น

กำหนดงบประมาณให้พออย่างรุนแรงสำหรับผู้กระทำผิด ให้กรมตำรวจเพิ่มการผลิตตำรวจ
ที่มีประสิทธิภาพให้มากขึ้น สรรวจสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม วางนโยบาย
ของรัฐบาล เพื่อให้ช่วยแก้ปัญหาที่เป็นสาเหตุให้เกิดอาชญากรรม เช่น การที่มี -
เศรษฐกิจตกต่ำ การว่างงาน ฯลฯ

สำหรับการให้คะแนนในเรื่องความมุ่งหวังในการประกอบอาชีพนั้น ได้ให้
คะแนนระดับอาชีพดังนี้ คือ

1. เกษตรกรและกรรมกร
2. ช่างซ่อมรถ ช่างแก้เครื่องยนต์ วิทยุ โทรทัศน์ ช่างทำโลหะ เค็ดรับใช้ในสำนักงาน ค้าขายระดับค้า ฯลฯ
3. รับราชการระดับต่ำ เสมียน ช่างฝีมือ พนักงานบริการ ผู้ประกอบธุรกิจขนาดเล็ก ฯลฯ
4. รับราชการระดับกลาง ครู ผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางไปจนถึงผู้ประกอบธุรกิจขนาดค่อนข้างใหญ่ ฯลฯ
5. รับราชการในระดับสูง ข้าราชการปกครอง ผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะ นักธุรกิจระดับสูง ผู้ประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ อาจารย์มหาวิทยาลัย ฯลฯ

นอกจากนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ได้ให้คะแนนที่ใช้วัด อันได้แก่ รายได้ ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัย อสังหาริมทรัพย์ สัทธิทรัพย์ และการเข้าร่วมกลุ่มทางสังคม โดยกำหนดคะแนนของสิ่งที่ใช้วัด มากน้อยต่างกันไปตามลำดับความสำคัญ และให้ทำการรวมคะแนนให้เป็นครรรชนี การวัดสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้นคือ ชั้นสูง ชั้นกลาง และชั้นต่ำ

ตัวอย่างการให้คะแนน ชนิดของพื้นบ้าน มี 5 ระดับ

ชนิดของพื้นบ้าน

1. ดิน
2. ซีเมนต์
3. กระจับปี่ยาง
4. ไม้
5. ไม้ปาเก้, หินขัด, กระจับปี่

การให้คะแนนสังหาริมทรัพย์ ให้คะแนนตามจำนวนสิ่งของที่มีอยู่ ซึ่งได้นำมาจากหลักเกณฑ์การแบ่งชั้นทางสังคมของ น.ส.บุญมา นครอินทร์ จาก

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดลำดับชั้นทางสังคม การศึกษาหมู่บ้านขยาย อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2516 ซึ่งมีการให้คะแนน ดังนี้คือ

การให้คะแนนสังหาริมทรัพย์

ไม่มีอะไรเลย	= 0	คะแนน
มี 1 สิ่ง	= 1	คะแนน
มี 2 สิ่ง	= 2	คะแนน
มี 3 สิ่ง	= 3	คะแนน
มี 4 สิ่ง	= 4	คะแนน
มี 5 สิ่งขึ้นไป	= 5	คะแนน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม ก็ให้คะแนนเช่นเดียวกับการให้คะแนนสังหาริมทรัพย์ คือ

ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย	= 0	คะแนน
เป็นสมาชิก 1 กลุ่ม	= 1	คะแนน
เป็นสมาชิก 2 กลุ่ม	= 2	คะแนน
เป็นสมาชิก 3 กลุ่ม	= 3	คะแนน
เป็นสมาชิก 4 กลุ่ม	= 4	คะแนน
เป็นสมาชิก 5 กลุ่มขึ้นไป	= 5	คะแนน

ตารางที่ 3 แสดงการจัดกลุ่มคะแนนของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

เรื่อง	คะแนน		
	สูง	กลาง	ต่ำ
ความเคร่งศาสนา	4 - 8	9 - 14	15 - 20
การปลื้มตัวออกจากสังคม	20 - 46	47 - 73	74 - 100
สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	24 - 40	17 - 28	6 - 16

ตารางที่ 4 แสดงการจัดกลุ่มคะแนน เรื่องความทันสมัยของบุคคล

เรื่อง	คะแนน		
	สูง	กลาง	ต่ำ
แรงจูงใจไปสัมฤทธิ์	37 - 50	23 - 36	10 - 22
ความมุ่งหวังในการประกอบอาชีพ	8 - 10	5 - 7	2 - 4
ความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง	26 - 35	16 - 25	7 - 15
การเข้าใจบทบาทตนเอง	30 - 40	19 - 29	8 - 18

กรรมวิธีทางข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว ก็ดำเนินงานต่อไปนี้คือ

- กำหนดรหัสเพิ่มเติม และจัดทำคู่มือการถอดรหัส
- ลงรหัส (Code) และทำบรรณานุกรม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการลงรหัส
- นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้ว มาเจาะลงบัตรคอมพิวเตอร์ (Card) และทำการตรวจสอบบัตรที่เจาะแล้ว ด้วยเครื่องมือตรวจสอบบัตร
- ใช้โปรแกรม V.S. EDIT ในการตรวจแก้อุบัติการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์
- หลังจากตรวจสอบความเรียบร้อยแล้ว ได้นำข้อมูลบันทึกลงเทป เพื่อนำไปประมวลผลข้อมูลต่อไป
- ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) ในการประมวลผลข้อมูลทางสถิติ
- ตีความหมายข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว เพอรายงานผลการวิจัย และสรุปผลการวิเคราะห์ทางสถิติเหล่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

นอกจากการหาค่าความถี่ และการหาการอยละแล้ว ได้ใช้สถิติต่อไปนี้
วิเคราะห์ด้วยคือ

1. การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient เพื่อคุณลักษณะความสัมพันธ์ของปัจจัยแต่ละอย่างที่ได้ทำการศึกษา

2. การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อใช้ในการอธิบาย ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ข้อจำกัดของข้อมูล

1. หลักเกณฑ์ในการออกแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ได้นำมาจากหลักเกณฑ์ที่มีผู้จัดทำไว้แล้ว ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาดัดแปลงบางประการ เพื่อความเหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องการจัดให้เป็น scale และการใช้ถ้อยคำซึ่งอาจทำให้ข้อมูลที่ได้นั้นมีความคลาดเคลื่อนไปบ้าง แต่ผู้วิจัยก็เชื่อว่า สามารถที่จะนำมาวัดได้คือพอสมควร ทั้งนี้เพราะได้ทำการทดสอบแบบสอบถามแล้วก่อนนำมาใช้

2. หลักเกณฑ์ในการวัดความทันสมัยของบุคคลนั้น ไม่สามารถที่จะครอบคลุมหมดทุกเรื่องได้ จำได้นำมาวัดเฉพาะ 4 เรื่องใหญ่ ๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมกับลักษณะของประชากร ในท้องถิ่น ดังนั้นจึงไม่อาจจะวัดให้ละเอียดมากกว่านี้ได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย